ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 1ης Οκτωβρίου 2003

σχετικά με την κρατική ενίσχυση την οποία σχεδιάζει να χορηγήσει η Γερμανία υπέρ της επιχείρησης Frenzel Kyffhäuser Tiefkühlkost GmbH

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2003) 3383]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(2004/272/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τα εν λόγω άρθρα ([1]),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Η Γερμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή διάφορα μέτρα χορήγησης ενισχύσεων υπέρ της επιχείρησης Kyffhäuser Tiefkühlkost GmbH, βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 3, με την επιστολή της της 5ης Δεκεμβρίου 1997 η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 1997. Στην Επιτροπή διαβιβάστηκαν πρόσθετες πληροφορίες με τις επιστολές της 7ης Απριλίου 1998, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 14 Απριλίου 1998, της 20ής Οκτωβρίου 1998, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 26 Οκτωβρίου 1998, της 9ης Φεβρουαρίου 1999, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 1999, της 13ης Αυγούστου 1999, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 24 Αυγούστου 1999, με δύο επιστολές της 22ας Νοεμβρίου 1999 οι οποίες πρωτοκολλήθηκαν στις 25 Νοεμβρίου 1999 και στις 26 Νοεμβρίου 1999, με την επιστολή της 17ης Αυγούστου 2000, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 22 Αυγούστου 2000 και με την επιστολή της 29ης Νοεμβρίου 2000, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2000.

(2) Η Επιτροπή ενημέρωσε τη Γερμανία για την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ αναφορικά με την ενίσχυση αυτή, με την επιστολή της της 8ης Φεβρουαρίου 2001.

([1]) ΕΕ C 320 της 15.11.2001, σ. 12.

(3) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ([2]). Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την εν λόγω ενίσχυση.

(4) Η Επιτροπή δεν έλαβε σχετικές παρατηρήσεις από τους ενδιαφερόμενους. Η Γερμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή την τοποθέτησή της με τηλεομοιοτυπία της 12ης Απριλίου 2001, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 17 Απριλίου 2001. Με την επιστολή της 18ης Ιουλίου 2003, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 14 Ιουλίου 2003, διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή πρόσθετες πληροφορίες.

II. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. Τίτλος του μέτρου

(5) Εγγύηση υπέρ μιας επιχείρησης μεταποίησης κηπευτικών.

2. Νομική βάση

(6) Όπως γνωστοποίησε η Γερμανία, η ενίσχυση σχεδιάζεται να χορηγηθεί βάσει της Bürgschaftsrichtlinie des Freistaates Thüringen für die gewerbliche Wirtschaft und die freien Berufe vom 8. November 1995 (Οδηγίας του ελεύθερου κρατιδίου της Θουριγγίας της 8ης Νοεμβρίου 1995 όσον αφορά τις εγγυήσεις που χορηγούνται στον κλάδο της βιομηχανίας και τα ελεύθερα επαγγέλματα). Το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων εγκρίθηκε από την Επιτροπή με την επιστολή της 27ης Δεκεμβρίου 1996 ([3]) [SG(96) D/11696]. Στην απόφασή της με την οποία εγκρίνει το καθεστώς των ενισχύσεων, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων δεν εφαρμόζεται για τις επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες στους τομείς της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων του παραρτήματος I της συνθήκης ΕΚ. Το μέτρο γνωστοποιήθηκε ως εκ τούτου στην Επιτροπή ως μεμονωμένο μέτρο.

([2]) Βλέπε την υποσημείωση 1.

([3]) Αριθμός ενίσχυσης N 117/1996.

3. **Δικαιούχος**

(7) Δικαιούχος της ενίσχυσης είναι η επιχείρηση Frenzel Kyffhäuser Tiefkühlkost GmbH. Η επιχείρηση παράγει κατεψυγμένα προϊόντα και μεταποιεί ιδίως κηπευτικά και πατάτες. Η έδρα της επιχείρησης είναι στην περιοχή του Artern, η οποία βρίσκεται σε περιοχή του στόχου 1.

4. **Στόχος του μέτρου**

(8) Η ενίσχυση προορίζεται για την εξαγορά μιας μονάδας παραγωγής στο Ringleben (Thüringen) από τον δικαιούχο. Η μονάδα παραγωγής αποτελείται από το εργοστάσιο μεταποίησης κηπευτικών προϊόντων που διαθέτει διάφορες αλυσίδες μεταποίησης καθώς και από μία εγκατάσταση ψύξης αποτελούμενη από τη μονάδα αερισμού πατάτας και από δύο ψυγεία. Η τιμή αγοράς για τη μονάδα επεξεργασίας των προϊόντων μαζί με τον εξοπλισμό της είναι 3 016 622 ευρώ. Το δυναμικό μεταποίησής της δεν πρόκειται να επεκταθεί με την επένδυση.

(9) Για την πραγματοποίηση της επένδυσης αυτής, ο δικαιούχος απορρόφησε τα ακόλουθα δάνεια:

Δάνεια	Όροι	Ποσό του δανείου
I. ERP (Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Ανασυγκρότησης) (1)	Σύναψη της σύμβασης στις 22.12.1997, διάρκεια ισχύος έως τις 30.9.2017, εξόφληση σε εξαμηνιαίες δόσεις ύψους 45 114 ευρώ από τις 30.2.2001, τελευταία δόση ύψους 45 102 ευρώ, σταθερό επιτόκιο 4,75 % ετησίως για τη συνολική χρονική διάρκεια.	1 533 876 ευρώ (*)
II. Πρόγραμμα για τις μεσαίες τάξεις του KfW (2)	Σύναψη της σύμβασης στις 22.12.1997, διάρκεια ισχύος έως τις 31.12.2005, εξόφληση σε εξαμηνιαίες δόσεις ύψους 31 956 ευρώ από τις 30.6.2000, σταθερό επιτόκιο 4,75 % ετησίως για το συνολικό χρονικό διάστημα, εφάπαξ τέλος επεξεργασίας φακέλου 2 %, έκπτωση 4 %, πριμ κινδύνου 2 %.	383 469 ευρώ
III. Δάνεια της συνεργαζόμενης τράπεζας (Sparkasse Döbeln)	Σύναψη της σύμβασης στις 8.12.1997, διάρκεια ισχύος έως τις 20.12.2007, εξόφληση σε μηνιαίες δόσεις ύψους 10 737 ευρώ από τις 31.1.1998, σταθερό επιτόκιο 6,5 % ετησίως έως τις 30.12.2004, εφάπαξ τέλος επεξεργασίας φακέλου ύψους 5 113 ευρώ.	945 890 ευρώ
Σύνολο		2 863 235 ευρώ

(*) Τα στοιχεία όλων των ποσών στρογγυλοποιούνται λόγω της μετατροπής σε ευρώ.
(1) Καθεστώς ενισχύσεων που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή (ενίσχυση N 563C/94).
(2) Καθεστώς ενισχύσεων που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή (ενίσχυση NN 24/96).

5. **Είδος της ενίσχυσης**

(10) Η Thüringer Aufbaubank (Τράπεζα ανασυγκρότησης της Θουριγγίας) είχε αναλάβει την εγγύηση από την πλευρά του κράτους ποσοστού 65 % του συνολικού ποσού του δανείου με την παραχώρηση του δικαιώματος προνομιακής ικανοποίησης των αξιώσεων επί των συμφωνημένων ασφαλειών. Τα δάνεια καταβλήθηκαν στις 31 Δεκεμβρίου 1997. Η ανάληψη της εγγύησης πραγματοποιήθηκε ταυτόχρονα και υπό τον όρο της έγκρισης από την πλευρά της Επιτροπής.

(11) Συμφωνήθηκε η παροχή των ακόλουθων ασφαλειών:

— εγγραφή εμπράγματης προσημείωσης σε πρώτη θέση ύψους 2 863 235 ευρώ στο ακίνητο της επιχείρησης που βρισκόταν στο Ringleben,

— η εκχώρηση των μηχανημάτων προς εξασφάλιση των αξιώσεων,

— η παροχή προσωπικής και αλληλέγγυης εγγύησης για το ανώτατο δυνατό ποσό εκ μέρους του διευθύνοντος εταίρου και συμβούλου κ. Frenzel,

— η εκχώρηση των αξιώσεων καταβολής ασφάλειας κινδύνων ζωής του κ. Frenzel για ποσό 511 292 ευρώ.

(12) Σε συνάρτηση με την εγγύηση υπήρξε επιβάρυνση με τα ακόλουθα έξοδα:

— το εφάπαξ τέλος επεξεργασίας ύψους 0,375 % του καλυπτόμενου ποσού της εγγύησης,

— τέλος εγγύησης ύψους 0,75 % ετησίως επί του καλυπτόμενου ποσού της εγγύησης.

(13) Σύμφωνα με τα στοιχεία που επικαλέστηκε η Γερμανία, η επιχείρηση δεν ήταν σε θέση, παρά τις ασφάλειες που είχαν δοθεί, να εξασφαλίσει για την αγορά της ένα ομαλό δάνειο με τις συνθήκες της ελεύθερης αγοράς, χωρίς τη σύσταση πρόσθετης εγγύησης, για τους ακόλουθους λόγους: λόγω της τοποθεσίας στην οποία βρίσκεται η επιχείρηση (στην περιφέρεια της Βόρειας Θουριγγίας, στην οποία ο αριθμός της πτώχευσης επιχειρήσεων ήταν υψηλότερος από το μέσο όρο από την εποχή της γερμανικής ενοποίησης), του ιδιαίτερου χαρακτήρα των πάγιων στοιχείων του ενεργητικού (σε περίπτωση αδυναμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων θα πρέπει να βρεθεί ένας ιδιώτης επενδυτής, ο οποίος θα είναι πρόθυμος να αναλάβει τα στοιχεία αυτά), καθώς και εξαιτίας της ακολουθούμενης τραπεζικής πρακτικής στο θέμα της αποτίμησης των αποθεμάτων τροφίμων.

(14) Όσον αφορά τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης, οι γερμανικές αρχές ανέφεραν ότι ο κύκλος εργασιών και η χρηματοοικονομική ροή της επιχείρησης αυξήθηκαν σταθερά στο χρονικό διάστημα από το 1994 έως το 1996. Η αναλογία ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης παρέμεινε ωστόσο περιορισμένη (4,3 %, το Δεκέμβριο του 1996) και κρίνεται ότι είναι χαμηλή τόσο από την ίδια την επιχείρηση, όσο και από τους πιστωτές της. Όπως πιστεύουν οι γερμανικές αρχές, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η επιχείρηση αντιμετωπίζει οικονομικές δυσχέρειες.

6. **Ένταση της ενίσχυσης**

(15) Για τα δάνεια που χορηγήθηκαν, η Γερμανία κοινοποίησε τον ακόλουθο συνοπτικό πίνακα υπολογισμού της καθαρής τρέχουσας αξίας:

Δάνεια	Ποσό του δανείου	Ισοδύναμο επιδότησης
I. Πρόγραμμα ανασυγκρότησης ERP	1 533 876 ευρώ	99 912 ευρώ
II. Πρόγραμμα για τις μεσαίες τάξεις του KfW	383 469 ευρώ	13 487 ευρώ
III. Δάνεια από τη συνεργαζόμενη τράπεζα	945 890 ευρώ	—
Σύνολο	2 863 235 ευρώ	113 399 ευρώ

(16) Η αξία της εγγύησης για ποσό 1 861 103 ευρώ (που ισοδυναμεί με 65 % του ποσού του δανείου ύψους 2 863 235 ευρώ) αντιστοιχεί, κατά την άποψη της Γερμανίας, σε ισοδύναμο επιδότησης 9 306 ευρώ (= 0,5 % επί του ποσού των 1 861 103 ευρώ). Για τη Γερμανία, η αξία αυτή εμφανίζεται δικαιολογημένη εξαιτίας του περιθωρίου 0,5-2 %, που είχε γίνει αποδεκτό από την Επιτροπή ως ποσοστό ενίσχυσης που χορηγείται σε βιώσιμες επιχειρήσεις στην περίπτωση N 117/96 [επιστολή της 27.12.1996, SG (96)D/11696]. Σε μία χωριστή επιστολή της 11ης Νοεμβρίου 1998 (D/54570) η Επιτροπή είχε αποδεχθεί για επιχειρήσεις που δεν αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες ποσοστό ενίσχυσης 0,5 %.

7. **Διάρκεια της εγγύησης**

(17) Η Γερμανία διαβίβασε στην Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία αναφορικά με τη διάρκεια της εγγύησης:

Δάνεια	Μέγιστη διάρκεια της εγγύησης
I. Πρόγραμμα ανασυγκρότησης ERP	31.3.2013
II. Πρόγραμμα για τις μεσαίες τάξεις του KfW	31.3.2006
III. Δάνεια από τη συνεργαζόμενη τράπεζα	31.3.2008

III. **ΛΟΓΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ**

(18) Πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των δανείων και της εγγύησης που χορηγείται για τα δάνεια.

1. **Διάταξη χορήγησης πληροφοριών αναφορικά με τα δάνεια**

(19) Τα δύο δάνεια I και II χορηγήθηκαν βάσει δύο καθεστώτων ενισχύσεων που είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή (βλέπε στις υποσημειώσεις 4 και 5). Βασιζόμενη στις πληροφορίες που διέθετε, η Επιτροπή έτρεφε αμφιβολίες κατά πόσο τα δύο καθεστώτα ενισχύσεων που είχε επικαλεσθεί η Γερμανία αφορούσαν ευαίσθητους κλάδους (συμπεριλαμβανομένης της Γεωργίας). Λόγω των αμφιβολιών αυτών αλλά και εξαιτίας της απόφασης που είχε εκδώσει το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση C-47/91 ([4]) η Επιτροπή είχε κρίνει αναγκαίο να καλέσει επίσημα τη Γερμανία να της διαβιβάσει μέσα σε προθεσμία ενός μηνός όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, στοιχεία και ημερομηνίες, ώστε η Επιτροπή να είναι σε θέση να εξακριβώσει εάν τα δάνεια μπορούσαν πραγματικά να υπαχθούν στις ρυθμίσεις των εγκεκριμένων καθεστώτων ενισχύσεων.

2. **Αντιρρήσεις της Επιτροπής αναφορικά με την εγγύηση**

(20) Η Επιτροπή είχε αμφιβολίες κατά πόσο η εγγύηση είναι συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά, για τους ακόλουθους λόγους:

(21) Σύμφωνα με το σημείο 5.2 της ανακοίνωσης της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων ([5]) η Επιτροπή εξετάζει τις ενισχύσεις που παρέχονται υπό τη μορφή εγγυήσεων εφαρμόζοντας τους ίδιους κανόνες τους οποίους ακολουθεί και για άλλα παρόμοια μέτρα ενισχύσεων. Με βάση τις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της δεν ήταν σαφές εάν στη συγκεκριμένη περίπτωση ο δικαιούχος αποτελούσε επιχείρηση που αντιμετωπίζει δυσχέρειες ή όχι. Κατά συνέπεια, ήταν επίσης ασαφές ποια ήταν η νομική βάση που θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί για την εκτίμηση της ενίσχυσης — οι κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ([6]) (που αποκαλούνται στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές αναδιάρθρωσης) ή το κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας ([7]) (το οποίο καλείται στο εξής: κοινοτικό πλαίσιο).

(22) Η Επιτροπή είχε αμφιβολίες κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση πληρούσε όλους τους όρους των κατευθυντηρίων γραμμών αναδιάρθρωσης. Δεν ήταν σαφής ο τρόπος με τον οποίο θα μπορούσαν να αποφευχθούν οι αδικαιολόγητες περιπτώσεις νόθευσης του ανταγωνισμού και σε τι συνίσταται η ίδια συνεισφορά των δικαιούχων. Αλλά και οι νέες κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ([8]) του 1999 αποκλείουν τη χορήγηση ενισχύσεων για νεοσυσταθείσες επιχειρήσεις.

(23) Η Επιτροπή είχε επίσης αμφιβολίες κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση πληρούσε όλους τους όρους του σημείου 4.2 του κοινοτικού πλαισίου (επενδύσεις για τη βελτίωση της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων). Ιδίως ήταν αδύνατη η εξέταση του εάν είχε τηρηθεί το ανώτατο όριο που καθοριζόταν για την ένταση της ενίσχυσης, ακριβώς επειδή ήταν δύσκολο να γίνει ο υπολογισμός του ισοδύναμου της επιδότησης με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες και επειδή τα στοιχεία που είχε διαβιβάσει η Γερμανία στην Επιτροπή δεν φαινόταν να ευσταθούν. Εξάλλου, η δεν είχε διαβιβάσει στην Επιτροπή καμία σχετική πληροφορία με βάση την οποία θα μπορούσε να είχε εξετασθεί η τήρηση των υπόλοιπων όρων του σημείου 4.2 του κοινοτικού πλαισίου.

(24) Η Επιτροπή διατηρούσε επίσης αμφιβολίες κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση περιείχε στοιχεία ενίσχυσης υπέρ του δανειοδότη. Δεν μπορούσε ιδίως να εξακριβωθεί με σαφήνεια εάν το κρατίδιο της Θουριγγίας είχε επωμισθεί έναν κίνδυνο, τον οποίο έως τη στιγμή εκείνη είχε αναλάβει δωρεάν η τράπεζα. Μια τέτοια ενίσχυση θα έπρεπε να θεωρηθεί ότι αποτελεί καθαρή λειτουργική ενίσχυση, η οποία είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

([4]) Italgrani/Επιτροπής της 5ης Οκτωβρίου 1994, Συλλογή 1994, σ. I-4635.
([5]) ΕΕ C 71 της 11.3.2000, σ. 14.
([6]) ΕΕ C 283 της 19.9.1997, επειδή η ενίσχυση κοινοποιήθηκε πριν από τις 30.4.2000, βλέπε ΕΕ C 288 της 9.10.1999, όπως τροποποιήθηκε από την ΕΕ C 121 της 29.4.2000.
([7]) ΕΕ C 232 της 12.8.2000, σ. 17.
([8]) ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2.

IV. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ**

(25) Η Γερμανία δεν αποκρίθηκε στη διάταξη με την οποία της επιβαλλόταν η χορήγηση πληροφοριών (βλέπε στο τμήμα III.1).

(26) Όπως ανακοίνωσε η Γερμανία, η επωφεληθείσα επιχείρηση δεν αντιμετώπισε ουδέποτε οικονομικές δυσχέρειες. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, δεν πρόκειται εν προκειμένω για τη συνέχιση μιας επιχείρησης η οποία αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, αλλά για μια νεοσυσταθείσα επιχείρηση. Η Γερμανία διαβίβασε στην Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία από τις λογιστικές καταστάσεις της επιχείρησης, από τα οποία προκύπτει, κατά τη γνώμη της, ότι η επιχείρηση δεν μπορούσε να υπαχθεί στις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες κατά την έννοια των ρυθμίσεων των κατευθυντήριων οδηγιών αναδιάρθρωσης, κατά το χρονικό διάστημα από το 1997 έως το 1999.

Στοιχεία του ισολογισμού	1999	1998	1997 (*)
Κύκλος εργασιών	6 149 307 ευρώ	3 136 264 ευρώ	887 603 ευρώ
Αποτελέσματα έτους	161 568 ευρώ	11 248 ευρώ	3 579 ευρώ
Χρηματοοικονομική ροή κεφαλαίων	436 132 ευρώ	– 585 429 ευρώ (**)	49 084 ευρώ
Ίδια κεφάλαια	219 344 ευρώ	77 205 ευρώ	55 220 ευρώ

(*) Περιορισμένο διάστημα του οικονομικού έτους.
(**) Η χρηματοοικονομική ροή κεφαλαίων περιορίστηκε σημαντικά το έτος αυτό, λόγω πυρκαγιάς.

(27) Η Γερμανία διαβίβασε εξάλλου στην Επιτροπή τα προσαρμοσμένα στα επίκαιρα δεδομένα στοιχεία του ισολογισμού της επιχείρησης, με την επιστολή της της 18ης Ιουλίου 2003, από τα οποία συνάγεται, κατά την άποψή της, ότι η επιχείρηση δεν αντιμετωπίζει επίσης δυσχέρειες κατά την τρέχουσα χρονική περίοδο. Η Γερμανία διαβίβασε στην Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία από τις λογιστικές καταστάσεις της επιχείρησης:

Στοιχεία του ισολογισμού	2000	2001	2002 (*)
Κύκλος εργασιών	5 941 000 ευρώ	5 758 000 ευρώ	6 598 000 ευρώ
Αποτελέσματα έτους	26 000 ευρώ	23 000 ευρώ	65 000 ευρώ
Χρηματοοικονομική ροή κεφαλαίων	632 000 ευρώ	556 000 ευρώ	402 000 ευρώ
Ίδια κεφάλαια	256 000 ευρώ	258 000 ευρώ	353 000 ευρώ

(*) Προσωρινός ετήσιος ισολογισμός.

(28) Για τη γνώμη που εξέφερε η Γερμανία βασίστηκε εξάλλου στο νομοθετικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων σχετικά με τις επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων ([9]) καθώς και στην απόφαση της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 1994, για την κατάρτιση κριτηρίων επιλογής που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τις επενδύσεις όσον αφορά τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων και προϊόντων δασοκομίας και για την κατάργηση της απόφασης 90/342/ΕΟΚ ([10]). Η Γερμανία είναι της άποψης ότι η ενίσχυση πληροί τους όρους των εν λόγω νομοθετικών ρυθμίσεων.

(29) Με την επιστολή της της 18ης Ιουλίου 2003, η Γερμανία διαβίβασε περαιτέρω στοιχεία στην Επιτροπή, βασιζόμενη στα οποία η Επιτροπή είναι σε θέση να ελέγξει την τήρηση των όρων του κοινοτικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας ([11]).

(30) Στο θέμα της έντασης των ενισχύσεων, οι παρατηρήσεις που διατύπωσε η Γερμανία έχουν ως εξής:

([9]) ΕΕ C 29 της 2.2.1996, σ. 4.
([10]) ΕΕ L 79 της 23.3.1994, σ. 29.
([11]) Βλέπε υποσημείωση 7.

(31) Το ισοδύναμο επιδότησης των δανείων οφείλει να υπολογίζεται με τον ακόλουθο τρόπο:

Δάνεια	Ονομαστικό επιτόκιο	Πραγματικό επιτόκιο	Ισοδύναμο επιδότησης με βάση το πραγματικό επιτόκιο
I. Πρόγραμμα ανασυγκρότησης ERP (Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Ανασυγκρότησης)	4,75 %	4,84 %	88 044 ευρώ
II. Πρόγραμμα για τις μεσαίες τάξεις του KfW	4,75 %	5,65 %	—
III. Δάνεια από τη συνεργαζόμενη τράπεζα	6,5 %	Δεν υπάρχουν στοιχεία	—
Σύνολο			88 044 ευρώ

Οι διαφορές ανάμεσα στο ονομαστικό και το πραγματικό επιτόκιο προκύπτουν από το συνυπολογισμό των τραπεζικών τελών και της έκπτωσης ύψους 2 %. Αυτό σημαίνει με άλλα λόγια ότι το πραγματικό επιτόκιο που πρέπει να καταβάλει πράγματι η επιχείρηση είναι υψηλότερο από το ονομαστικό. Η Γερμανία παραμένει της άποψης ότι το δάνειο II (KfW) δεν συνιστά ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 της συνθήκης ΕΚ, επειδή το πραγματικό επιτόκιο ήταν υψηλότερο από το βασικό επιτόκιο αναφοράς που εφάρμοζε η Επιτροπή εκείνη τη χρονική στιγμή (5,54 %).

(32) Το ισοδύναμο επιδότησης της εγγύησης πρέπει αντιθέτως να εξακολουθήσει να υπολογίζεται όπως ακριβώς αναλύεται στο τμήμα II.6. Η Γερμανία δεν διαβίβασε αναφορικά με το σημείο αυτό κανένα νέο στοιχείο στην Επιτροπή.

(33) Κατά την άποψη της Γερμανίας, από τα προαναφερόμενα στοιχεία προκύπτει ο ακόλουθος υπολογισμός της (σωρευτικής) έντασης της ενίσχυσης: το συνολικό ποσό του ισοδύναμου επιδότησης από το άθροισμα του δανείου και της εγγύησης ανέρχεται σε 97 350 ευρώ. Σε σύγκριση με το επιλέξιμο συνολικό κόστος 3 016 622 ευρώ προκύπτει λοιπόν ότι η (σωρευτική) ένταση της ενίσχυσης ανέρχεται σε 3,23 %.

(34) Όπως επίσης γνωστοποίησε η Γερμανία, δεν υπάρχει κανένα στοιχείο ενίσχυσης υπέρ του δανειοδότη. Δεν συντρέχει εν προκειμένω η περίπτωση της μεταγενέστερης εγγυοδοσίας προς κάλυψη μίας πίστωσης που είχε ήδη καταβληθεί. Η ενεργοποίηση των δανειοδοτικών πόρων βασίστηκε πολύ περισσότερο στη συσταθείσα εγγύηση. Η προσφορά της εγγυοδοσίας δόθηκε στον δανειοδότη στις 21 Νοεμβρίου 1997 και τελούσε υπό το ρητό όρο της έγκρισης από την Επιτροπή. Οι συμβάσεις δανειοδότησης μεταξύ του δανειοδότη και του δικαιούχου φέρουν τη χρονολογία της 22ας Νοεμβρίου 1997. Οι συμβάσεις δανειοδότησης με τη συνεργαζόμενη τράπεζα συμπεριλαμβάνουν την εγγύηση κάλυψης σε ποσοστό 65 % σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων από την Thüringer Aufbaubank στο σκέλος που αναφέρεται στις παρεχόμενες ασφάλειες του δανείου. Με βάση τις συμβάσεις δανειοδότησης και την («προσωρινά ανίσχυρη») εγγύηση, ο δανειοδότης προχώρησε στην προσωρινή ενεργοποίηση των δανείων. Καθοριστικό ρόλο γι' αυτό έπαιξε η βραχυπρόθεσμη εκπλήρωση της υποχρέωσης καταβολής της τιμής αγοράς, όπως επίσης και η απαιτούμενη εγκαινίαση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Χωρίς την προσωρινή ενεργοποίηση των δανειοδοτικών πόρων, θα υπήρχε ο κίνδυνος να χάσει ο δικαιούχος την επαφή του με την αγορά και να τεθεί σε κίνδυνο το συνολικό σχέδιο οργάνωσης της επιχείρησης. Η έγκριση της εγγύησης υπό τη μορφή της κρατικής ενίσχυσης δεν αμφισβητήθηκε από το δανειοδότη κατά τη χρονική στιγμή της ενεργοποίησης των πιστώσεων, αλλά απλώς αποτέλεσε συνέπεια της βέβαιης προσδοκίας ότι θα δινόταν η έγκριση από την πλευρά της Επιτροπής. Από την οπτική γωνία των συνεταίρων στη δανειοδοτική σύμβαση δεν έχει υπάρξει ως εκ τούτου μέχρι σήμερα καμία οριστική χρηματοδότηση του επενδυτικού σχεδίου.

V. **ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**

(35) Πρώτα απ' όλα οφείλει να υπενθυμισθεί ότι το μέτρο αφορά τόσο τον τομέα των κηπευτικών, όσο και της πατάτας. Οι πατάτες αναφέρονται στο παράρτημα I της συνθήκης, χωρίς να υπόκεινται ωστόσο σε καμία κοινή οργάνωση αγοράς. Η Επιτροπή θα πρέπει συνεπώς σε ό,τι αφορά εκείνο το σκέλος του μέτρου που αφορά το προϊόν της πατάτας να προσφύγει, βάσει του άρθρου 36 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 26 περί εφαρμογής ορισμένων κανόνων ανταγωνισμού στην παραγωγή και την εμπορία γεωργικών προϊόντων [12], στη διαδικασία βάσει του άρθρου 88 παράγραφοι 1 και 3 πρώτο εδάφιο της συνθήκης ΕΚ, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται μόνο να υποβάλει προτάσεις αναφορικά με το συμβιβάσιμο χαρακτήρα ενός μέτρου με την κοινοτική πολιτική. Για το σκέλος του μέτρου που αφορά τον τομέα των κηπευτικών εφαρμόζονται πλήρως οι κανόνες του ανταγωνισμού και οι διατάξεις για τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων [13].

[12] ΕΕ 30 της 20.4.1962, σ. 993.
[13] Βλέπε άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2200/96 του Συμβουλίου, της 28ης Οκτωβρίου 1996, για την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών (ΕΕ L 297 της 21.11.1996, σ. 1).

1. **Δυνατότητα εφαρμογής των καθεστώτων ενισχύσεων N 563C/94 και NN 24/96 στον τομέα της γεωργίας**

(36) Και τα δύο καθεστώτα ενισχύσεων σχετίζονται με κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα. Έπειτα από την έναρξη ισχύος των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ([14]) (οι οποίες καλούνται στο εξής: «κατευθυντήριες γραμμές περιφερειακού χαρακτήρα») του 1998, η Γερμανία επιβεβαίωσε στην ανακοίνωσή της της 9ης Δεκεμβρίου 1999 (η οποία αφορά την υλοποίηση τελεσφόρων μέτρων) ότι λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι οι κατευθυντήριες γραμμές περιφερειακού χαρακτήρα δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις της μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων του παραρτήματος I.

(37) Στην απόφαση της Επιτροπής αναφορικά με την περίπτωση N 563C/94 (= έγκριση τροποποιήσεων) περιλαμβάνεται το χωρίο ότι «πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ρυθμίσεις του κοινοτικού δικαίου που […] ισχύουν στο χώρο της γεωργίας, καθώς και οι υποχρεώσεις που είναι απόρροιά τους, ιδίως σε ό,τι αφορά την προγενέστερη γνωστοποίηση όλων των μεμονωμένων περιπτώσεων εφαρμογής». Ανάλογη είναι η παραπομπή που περιλαμβάνεται στην προγενέστερη έγκριση της ενίσχυσης αριθ. N 108B/94.

(38) Η ενίσχυση NN 24/96 (ex N 1004/95) ανατρέχει στην ενίσχυση NN 109/93. Όπως αναφέρεται στην απόφαση της Επιτροπής αναφορικά με την περίπτωση NN 24/96 (= παράταση ισχύος της απόφασης) «οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου πρέπει να τηρούνται […] στους τομείς της γεωργίας και της αλιείας».

(39) Παρά το αίτημα που της απευθύνθηκε για τη χορήγηση των συναφών πληροφοριών, η Γερμανία δεν διαβίβασε καμία περαιτέρω πληροφορία στην Επιτροπή, από την οποία να προκύπτει ότι τα προαναφερόμενα καθεστώτα ενισχύσεων εφαρμόζονται και σε ευαίσθητους τομείς (συμπεριλαμβανομένης της γεωργίας). Η Επιτροπή δεν μπορεί συνεπώς να υποθέσει, βασιζόμενη στις διαθέσιμες πληροφορίες, ότι τα δύο καθεστώτα χορήγησης ενισχύσεων συμπεριλαμβάνουν και τον κλάδο της γεωργίας. Τα δύο χορηγηθέντα δάνεια I και II πρέπει λοιπόν να εξετασθούν ως μεμονωμένες ενισχύσεις, με την έννοια της τρέχουσας νομολογίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ([15]).

(40) Επειδή είναι πιθανόν να έχει υπάρξει κατάχρηση των αντίστοιχων καθεστώτων ενισχύσεων (NN 24/96 και N 563C/94) κατά την έννοια του άρθρου 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ ([16]), η Επιτροπή επιφυλάσσεται να εξετάσει διεξοδικότερα την εφαρμογή τους.

2. **Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης**

(41) Όπως ορίζεται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.

(42) Από την εξέταση των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες τη στιγμή αυτή, προκύπτει ότι οι εν λόγω όροι πληρούνται. Τα μέτρα που αναλύθηκαν προηγουμένως (τα δάνεια I και II και η εγγύηση) χρηματοδοτούνται από κρατικούς πόρους. Ευνοούν μία συγκεκριμένη επιχείρηση του τομέα της γεωργίας στη Θουριγγία. Το μέτρο είναι ως εκ τούτου σε θέση να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ([17]) και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών ([18]).

(43) Η Γερμανία είναι μεν της άποψης ότι στην περίπτωση του δανείου II (πρόγραμμα υποστήριξης των μεσαίων επιχειρήσεων του KfW) δεν έχουμε να κάνουμε με ενίσχυση (βλέπε σημείο 31). Ωστόσο, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο ύπαρξης κάποιας ενίσχυσης. Το δάνειο II χορηγήθηκε (όπως εξάλλου και το δάνειο I) με βάση ένα καθεστώς ενισχύσεων που είχε εγκριθεί από την Επιτροπή. Όπως είχε διαπιστώσει η Επιτροπή, στην απόφασή της με την οποία ενέκρινε το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων, στην περίπτωση αυτή επρόκειτο για μια κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

([14]) ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9.
([15]) Βλέπε υποσημείωση 4.
([16]) ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.
([17]) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης μιας επιχείρησης με τη βοήθεια κρατικής ενίσχυσης αποτελεί, εν γένει, τεκμήριο ότι συντρέχει η περίπτωση νόθευσης του ανταγωνισμού σε σχέση με τις ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, οι οποίες δεν έχουν λάβει καμία ανάλογη υποστήριξη (απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1980 στην υπόθεση C-730/79, Philip Morris Holland, Συλλογή 1980, σ. 2671, σημεία 11 και 12).
([18]) Οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές της Γερμανίας στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ανήλθαν το 2002 στο ποσό των 28 459 εκατομμυρίων ευρώ (εισαγωγές) και σε 20 573 εκατομμύρια ευρώ (εξαγωγές). Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το κρατίδιο της Θουριγγίας (πηγή: ΓΔ AGRI).

(44) Το γεγονός ότι το πραγματικό επιτόκιο για το δάνειο ήταν υψηλότερο από το βασικό επιτόκιο αναφοράς της Επιτροπής δεν είναι καθεαυτό επαρκές για να αποκλεισθεί η εφαρμογή του άρθρου 87 της συνθήκης ΕΚ. Στην περίπτωση του προαναφερόμενου βασικού επιτοκίου αναφοράς πρόκειται για το ελάχιστο επιτόκιο το οποίο μπορεί να προσαυξηθεί σε περιπτώσεις ιδιαίτερου κινδύνου. Στις περιπτώσεις αυτές, η προσαύξηση μπορεί να φθάσει τις 400 μονάδες βάσης ή και να τις υπερβεί, όταν καμία ιδιωτική τράπεζα δεν είναι πρόθυμη να χορηγήσει το αντίστοιχο δάνειο. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, η συνεργαζόμενη τράπεζα χορήγησε το δάνειο με τις συνθήκες της κεφαλαιαγοράς με επιτόκιο 6,5 % μόνο μετά από την ανάληψη εγγύησης από την πλευρά του κρατιδίου της Θουριγγίας για το σύνολο των τριών δανείων, παρά το ό,τι συμφωνήθηκε ότι θα δίνονταν ορισμένες ασφάλειες (βλέπε στο τμήμα II.5). Μολονότι είναι δύσκολος ο επακριβής προσδιορισμός του ορθού επιτοκίου αναφοράς με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, δεν μπορεί σήμερα να γίνει αποδεκτό ότι θα εφαρμοζόταν πάραυτα το βασικό επιτόκιο αναφοράς ύψους 5,54 % το οποίο ίσχυε εκείνο το χρονικό διάστημα, πολύ περισσότερο μάλιστα τη στιγμή που το επιτόκιο που εφαρμοζόταν για τα δάνεια της κεφαλαιαγοράς ήταν αποδεδειγμένα υψηλότερο, παρά την πρόσθετη ασφάλιση που παρεχόταν από την εγγύηση. Για τους λόγους αυτούς, και το δάνειο II (KfW) πρέπει να ενταχθεί στις περιπτώσεις των κρατικών ενισχύσεων, κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(45) Κατά πόσο οι κρατικές εγγυήσεις συνιστούν κρατικές ενισχύσεις πρέπει να διαπιστώνεται με εφαρμογή των όρων της ανακοίνωσης της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων ([19]). Όπως προκύπτει από το σημείο 2.1.4 της ανακοίνωσης, τόσο οι εγγυήσεις οι οποίες χορηγούνται απευθείας από το κράτος, όσο και οι εγγυήσεις οι οποίες χορηγούνται από τις επιχειρήσεις εκείνες, στις οποίες οι κρατικές υπηρεσίες ασκούν δεσπόζουσα επιρροή, μπορεί να συνιστούν κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(46) Στο σημείο 4.2 της ανακοίνωσης απαριθμούνται εκείνες οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να μην ισοδυναμεί κάποια κρατική εγγύηση με κρατική ενίσχυση. Όπως επιβεβαίωσαν οι γερμανικές αρχές, ο δανειολήπτης δεν ήταν σε θέση να αντλήσει τα δανειακά κεφάλαια από τις χρηματαγορές με βάση τους τρέχοντες όρους της αγοράς, χωρίς την παρέμβαση του κράτους. Δεν πληρούται συνεπώς ο προαπαιτούμενος όρος που καθορίζεται στο σημείο 4.2 στοιχείο γ) της ανακοίνωσης. Για να εξισορροπηθεί εξάλλου ο κίνδυνος που επωμίζεται το κράτος σε συνδυασμό με την παρεχόμενη εγγύηση, ναι μεν καταβάλλεται ένα πριμ (τέλος προσαύξησης), αλλά το πριμ αυτό δεν φαίνεται να ανταποκρίνεται στην τιμή της αγοράς για την εγγύηση, αν ληφθούν υπόψη όλες οι περιστάσεις (περιορισμένα ίδια κεφάλαια και επιβεβαίωση από την πλευρά των γερμανικών αρχών ότι η εγγύηση ήταν αναγκαία για τη χρηματοδότηση). Επομένως, δεν πληρούται επίσης ο όρος που καθορίζεται στο σημείο 4.2 στοιχείο δ) της ανακοίνωσης. Για τους λόγους που αναπτύχθηκαν προηγουμένως, θα πρέπει και η εγγύηση να ενταχθεί στις κρατικές ενισχύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(47) Κατά βάση λοιπόν, το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ εφαρμόζεται στα προαναφερόμενα μέτρα.

(48) Τη χρονική στιγμή που κατέληξε στην απόφαση να κινήσει την τυπική διαδικασία ελέγχου, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να αποκλείσει το ενδεχόμενο να περιλαμβάνει το μέτρο και ένα στοιχείο ενίσχυσης υπέρ του δανειοδότη (βλέπε τμήμα III.2). Με βάση τις πληροφορίες που διαβίβασε η Γερμανία στην Επιτροπή (βλέπε σημείο 34), δεν μπορεί πλέον να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο αυτό. Η ανάληψη της εγγύησης δεν έγινε για να καλυφθεί ένα ήδη χορηγημένο δάνειο ή κάποια άλλη ήδη ανειλημμένη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Δεν χρησιμοποιήθηκε επίσης κάποιο δάνειο που καλυπτόταν από μία εγγύηση για την εξόφληση ενός άλλου δανείου, το οποίο δεν συνοδευόταν από εγγύηση. Εξάλλου, ο τρόπος με τον οποίο ενήργησε η συνεργαζόμενη τράπεζα κατά τη χορήγηση του δανείου και ιδίως σε συνάρτηση με τη χρονική στιγμή που ενεργοποίησε προσωρινά τις πιστώσεις φαίνεται να ευνοεί πολύ περισσότερο το δανειολήπτη παρά το δανειοδότη. Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, συνεπώς, το μέτρο δεν κατατάσσεται στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται υπέρ του δανειοδότη.

3. **Εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο**

(49) Οι ενισχύσεις που χορηγούνται με τη μορφή των εγγυήσεων πρέπει να εξετάζονται από την Επιτροπή βάσει των κανόνων που εφαρμόζει η Επιτροπή υπό κανονικές συνθήκες για μέτρα ενίσχυσης αυτής της μορφής (επενδύσεις, μέτρα διάσωσης και αναδιάρθρωσης κ.λπ.) ([20]). Θα πρέπει κατά συνέπεια να δημιουργηθεί το κατάλληλο πλαίσιο για την εξέταση του τρόπου απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων.

([19]) ΕΕ C 71 της 11.3.2000, σ. 14.
([20]) Βλέπε σημείο 5.2 της ανακοίνωσης της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή των υποχρεώσεων ανάληψης της ευθύνης και των εγγυήσεων.

(50) Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που υπέβαλε η Γερμανία με τις επιστολές της της 12ης Απριλίου 2001 και της 18ης Ιουλίου 2003 (βλέπε σημεία 26 και 27), η χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης σημείωσε σταθερή βελτίωση από την εποχή που η επιχείρηση ιδρύθηκε το έτος 1997. Το εγγεγραμμένο κεφάλαιό της δεν πειράχθηκε ποτέ. Τα ίδια κεφάλαια που αναγράφονται στον ισολογισμό αυξήθηκαν πολύ περισσότερο με σταθερό ρυθμό από την εποχή της ίδρυσης της επιχείρησης έως το έτος 2002. Ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε σταθερά από αρχικό ποσό 888 000 ευρώ, το 1997, φτάνοντας στο ποσό των 6 598 000 ευρώ, το έτος 2002. Η ακαθάριστη χρηματοοικονομική ροή κεφαλαίων μειώθηκε μεν σε περιορισμένο βαθμό τα τελευταία χρόνια, η αναλογία της όμως για το έτος 2002 ανήλθε σε 6,2 % του συνολικού κύκλου εργασιών, με αποτέλεσμα να είναι ίση με το μέσο όρο απόδοσης του κλάδου, με βάση τα στοιχεία των γερμανικών αρχών. Αλλά και η εξέλιξη των αποτελεσμάτων του οικονομικού έτους ήταν επίσης θετική. Για τους λόγους που αναλύθηκαν προηγουμένως, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση δεν είναι δυνατό να υπαχθεί στις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες, με την έννοια που δίνεται από τις κατευθυντήριες γραμμές για τα μέτρα αναδιάρθρωσης.

(51) Για να προβεί σε αξιολόγηση των επενδυτικών ενισχύσεων που οδηγούν σε βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων του κλάδου της γεωργίας, η Επιτροπή εφαρμόζει συνήθως το σημείο 4.2 του κοινοτικού πλαισίου ([21]). Η Γερμανία διατύπωσε την αρχική της γνώμη της 12ης Απριλίου 2001 με βάση το κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων για τις επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων ([22]) αλλά και την απόφαση της Επιτροπής για την κατάρτιση κριτηρίων επιλογής που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τις επενδύσεις όσον αφορά τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων και των προϊόντων δασοκομίας ([23]). Όμως, τη στιγμή της κίνησης της τυπικής διαδικασίας ελέγχου, οι εν λόγω νομοθετικές διατάξεις δεν ίσχυαν πλέον. Η Γερμανία διαβίβασε περαιτέρω πληροφορίες οι οποίες καθιστούν δυνατή την εκτίμηση του μέτρου με βάση το προαναφερόμενο κοινοτικό πλαίσιο, με την επιστολή της της 18ης Ιουλίου 2003.

4. **Απαλλαγή από την απαγόρευση χορήγησης ενισχύσεων βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ**

(52) Σύμφωνα με τα στοιχεία που αναπτύχθηκαν προηγουμένως, οι ενισχύσεις υπέρ των επενδύσεων που οδηγούν σε βελτίωση της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων επιτρέπεται να χορηγηθούν, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

α) Το μέγιστο όριο της έντασης ενίσχυσης ανέρχεται σε 40 %, υπό ομαλές συνθήκες. Για τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε περιοχές του στόχου 1, το μέγιστο όριο ανέρχεται σε 50 % (σημείο 4.2.3 του κοινοτικού πλαισίου).

β) Οι επενδυτικές ενισχύσεις επιτρέπεται να χορηγούνται μόνο στις επιχειρήσεις, η οικονομική βιωσιμότητα των οποίων μπορεί να στοιχειοθετηθεί, μέσα από την αξιολόγηση των προοπτικών που διανοίγονται για την επιχείρηση αυτή.

γ) Οι μονάδες πρέπει να πληρούν τις ελάχιστες κοινοτικές απαιτήσεις που ισχύουν στα θέματα της προστασίας του περιβάλλοντος, των συνθηκών υγιεινής και της προστασίας των ζώων. Εάν πραγματοποιούνται οι επενδύσεις με σκοπό την εκπλήρωση των θεσπιζόμενων ελάχιστων απαιτήσεων στους τομείς του περιβάλλοντος, της υγιεινής και της προστασίας των ζώων που αναφέρθηκαν μόλις προηγουμένως, επιτρέπεται η χορήγηση ενισχύσεων για το σκοπό αυτό (σημείο 4.2.3).

δ) Στις επιλέξιμες δαπάνες συγκαταλέγονται μόνο οι δαπάνες που απαριθμούνται στο σημείο 4.2.3 του κοινοτικού πλαισίου.

ε) Καμία ενίσχυση δεν χορηγείται σε επενδύσεις για τις οποίες δεν υπάρχει καμία ομαλή δυνατότητα διοχέτευσης στην αγορά. Η ύπαρξη ομαλών δυνατοτήτων διοχέτευσης στην αγορά οφείλει να αξιολογείται στο κατάλληλο επίπεδο σε συνάρτηση με τα εξεταζόμενα προϊόντα, το είδος των επενδύσεων και το υφιστάμενο και προγραμμιζόμενο παραγωγικό δυναμικό (σημείο 4.2.5).

α) *Μέγιστο ύψος ενίσχυσης*

(53) Η επένδυση πραγματοποιείται εντός των ορίων μίας περιοχής του στόχου 1. Η ένταση της ενίσχυσης ανέρχεται συνεπώς σε 50 %, το πολύ.

(54) Επειδή είναι πολύ δύσκολο να εξακριβωθεί με ακρίβεια η ένταση της ενίσχυσης, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, η Επιτροπή προβαίνει με τον ακόλουθο τρόπο στον υπολογισμό: περιγράφονται τρία εναλλακτικά σενάρια, το ελάχιστο εναλλακτικό σενάριο, το σύνηθες σενάριο και το μέγιστο εναλλακτικό σενάριο. Κατόπιν εξετάζεται εάν ένα από τα σενάρια αυτά υπερβαίνει το μέγιστο όριο ενίσχυσης. Η Επιτροπή εφάρμοσε κατά τους υπολογισμούς της τη μέθοδο η οποία περιγράφεται στο παράρτημα I των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ([24]) (βλέπε στο παράρτημα της παρούσας απόφασης).

([21]) Βλέπε υποσημείωση 7.
([22]) Βλέπε υποσημείωση 9.
([23]) Βλέπε υποσημείωση 10.
([24]) Βλέπε υποσημείωση 14.

Ελάχιστο εναλλακτικό σενάριο

(55) Το ελάχιστο εναλλακτικό σενάριο είναι ο υπολογισμός που προτάθηκε από τη Γερμανία (βλέπε στα σημεία 16 και 31). Το άθροισμα του ισοδύναμου επιδότησης που συναπαρτίζεται από το δάνειο και την εγγύηση ανέρχεται, σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, στο ποσό των 97 350 ευρώ. Σε σύγκριση με το επιλέξιμο συνολικό κόστος ύψους 3 016 622 ευρώ προκύπτει συνεπώς (σωρευτική) ένταση ενίσχυσης 3,23 %.

Σύνηθες σενάριο

(56) Για το σύνηθες εναλλακτικό σενάριο γίνεται δεκτή η ακόλουθη παραδοχή: για να υπολογισθεί το ισοδύναμο επιδότησης των δανείων συγκρίνεται το ονομαστικό επιτόκιο των δανείων με το βασικό επιτόκιο αναφοράς που καθόρισε η Επιτροπή για το εν λόγω χρονικό διάστημα. Για τον υπολογισμό του ισοδύναμου επιδότησης της εγγύησης λαμβάνεται υπόψη η μέση τιμή (1,25 %) η οποία καθορίζεται στην απόφαση της Επιτροπής για τις βιώσιμες επιχειρήσεις στην περίπτωση N 117/96 (βλέπε τμήμα II.6).

Μέγιστο εναλλακτικό σενάριο

(57) Το σενάριο αυτό βασίζεται στις ακόλουθες παραδοχές: για να υπολογισθούν τα ισοδύναμα επιδότησης των δανείων συγκρίνεται το ονομαστικό επιτόκιο των δανείων με το «επιτόκιο της αγοράς» για ένα δάνειο της κεφαλαιαγοράς. Ως «επιτόκιο της αγοράς» λαμβάνεται υπόψη το επιτόκιο εκείνο που έχει καθορίσει η συνεργαζόμενη τράπεζα για το δάνειο της κεφαλαιαγοράς. Για τον υπολογισμό του ισοδύναμου επιδότησης της εγγύησης λαμβάνεται υπόψη η ανώτερη οριακή τιμή (2 %) που καθορίζεται στην απόφαση της Επιτροπής για τις βιώσιμες επιχειρήσεις στην περίπτωση N 117/96 (βλέπε τμήμα II.6).

(58) Σε καμία από τις υπολογιζόμενες περιπτώσεις δεν υπερβαίνεται η μέγιστη επιτρεπόμενη ένταση ενίσχυσης ύψους 50 % (βλέπε στον πίνακα). Κατά συνέπεια, μπορεί να θεωρηθεί ότι ο όρος αυτός πληρούται.

	Ελάχιστο εναλλακτικό σενάριο	Σύνηθες σενάριο	Μέγιστο εναλλακτικό σενάριο
Τρέχουσα αξία των δανείων I και II	88 044 ευρώ	112 912 ευρώ	237 476 ευρώ
Τρέχουσα αξία της εγγύησης	9 306 ευρώ	23 264 ευρώ	– 37 222 ευρώ
Σωρευτική ένταση ενίσχυσης	3,23 %	4,51 %	9,11 %

β) *Βιωσιμότητα της επιχείρησης*

(59) Η Γερμανία έλεγξε την οικονομική βιωσιμότητα της μονάδας και διαβεβαίωσε ότι αυτή είναι δεδομένη. Όπως αναλύεται στη συνέχεια στα τμήματα IV και V.2, η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης εξελίχθηκε θετικά τα τελευταία χρόνια. Αλλά και το χρέος για τα εκκρεμή δάνεια εξυπηρετήθηκε σύμφωνα με το πρόγραμμα. Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες μπορεί να γίνει αποδεκτό ότι η θετική πορεία εξέλιξης της επιχείρησης θα συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια. Συνεπώς, μπορεί να θεωρηθεί ότι ο όρος αυτός πληρούται.

γ) *Εκπλήρωση των ελάχιστων κοινοτικών απαιτήσεων*

(60) Όπως επιβεβαίωσε ρητά η Γερμανία, ο δικαιούχος πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται για το περιβάλλον, την υγιεινή και την προστασία των ζώων κατά την έννοια των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών ([25]).

([25]) ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 80.

δ) *Επιλέξιμες δαπάνες*

(61) Στις ενισχυτέες δαπάνες στο πλαίσιο των σχεδίων ανήκει το κόστος για τις κτιριακές και τεχνικές εγκαταστάσεις που χρησιμεύουν για τη μεταποίηση των κηπευτικών και της πατάτας. Οι δαπάνες αυτές είναι επιλέξιμες με την έννοια του κοινοτικού πλαισίου. Η ενίσχυση καλύπτει μέρος των δαπανών για την αγορά της μονάδας παραγωγής, για την οποία κινήθηκε η διαδικασία της συνολικής πτώχευσης λόγω χρεωκοπίας. Ο δικαιούχος απέκτησε το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των ακίνητων πάγιων περιουσιακών στοιχείων καθώς και τα καινούργια και μεταχειρισμένα μηχανήματα. Σύμφωνα με το σημείο 4.2.4 του κοινοτικού πλαισίου σε συνδυασμό με το σημείο 4.4 των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ([26]), οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε πάγια στοιχεία του ενεργητικού με την εξαγορά μίας εργοστασιακής μονάδας, η οποία έχει κλείσει ή επρόκειτο να κλείσει, εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η εξαγορά, μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν αρχικές επενδύσεις, στο βαθμό που η εργοστασιακή μονάδα δεν ανήκει σε κάποια επιχείρηση που αντιμετωπίζει δυσχέρειες. Οι δαπάνες για την αγορά της εργοστασιακής μονάδας μπορεί συνεπώς να θεωρηθεί ότι συγκαταλέγονται στις επιλέξιμες δαπάνες, με την έννοια του κοινοτικού πλαισίου.

ε) *Δυνατότητες διοχέτευσης*

(62) Η Γερμανία επιβεβαίωσε ότι έγινε αξιολόγηση στο κατάλληλο επίπεδο εάν υπάρχουν οι κανονικές δυνατότητες διοχέτευσης στην αγορά. Οι δυνατότητες διοχέτευσης που υπάρχουν είναι επαρκείς. Τα προϊόντα της ευνοούμενης επιχείρησης συμπεριλαμβάνονται στα προϊόντα του καταλόγου όλων των πασίγνωστων εταιρειών διακίνησης τροφίμων στο λιανικό εμπόριο της Ανατολικής Γερμανίας και ορισμένα προϊόντα καλύπτουν το συνολικό έδαφος της Γερμανίας. Αλλά και στο χώρο των καταστημάτων διακίνησης προϊόντων με έκπτωση —το τμήμα του λιανικού εμπορίου που αναπτύσσεται με τους ταχύτερους ρυθμούς— υπάρχουν ενδιαφερόμενοι πελάτες. Στους πελάτες της ευνοούμενης επιχείρησης συγκαταλέγονται εξάλλου τόσο οι υπεραγορές καταναλωτικών προϊόντων, όσο και οι επιχειρήσεις στη διογκούμενη αγορά παράδοσης κατεψυγμένων προϊόντων κατ' οίκον. Το επενδυτικό σχέδιο δεν πρόκειται να οδηγήσει σε επέκταση του υφιστάμενου δυναμικού μεταποίησης. Επομένως, ο όρος αυτός μπορεί επίσης να θεωρηθεί ότι πληρούται.

VI. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

(63) Η Επιτροπή εκφράζει ρητά τη λύπη της επειδή η Γερμανία δεν αντέδρασε στη διάταξη παροχής πληροφοριών που της είχε απευθυνθεί στις 8 Φεβρουαρίου 2001. Η συμπεριφορά αυτή συνιστά σαφή παράβαση των υποχρεώσεων που υφίστανται σύμφωνα με το νόμο, βάσει του άρθρου 10 της συνθήκης ΕΚ, εν γένει, και του άρθρου 88 της συνθήκης ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 ([27]), ειδικότερα. Αναφορικά με το θέμα αυτό, η Επιτροπή επιφυλάσσεται να λάβει περαιτέρω μέτρα κατά της Γερμανίας.

(64) Για τους προαναφερόμενους λόγους, η Επιτροπή διαπιστώνει εξάλλου ότι η ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά, βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ, επειδή συμμορφώνεται με τις ρυθμίσεις του σημείου 4.2 του κοινοτικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της γεωργίας και με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται υπό τη μορφή εγγυήσεων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η ενίσχυση που προτίθεται να χορηγήσει η Γερμανία υπό τη μορφή δύο δανείων με ευνοϊκό επιτόκιο συνολικού ύψους 1 917 345 ευρώ καθώς και υπό τη μορφή της εγγύησης για ποσό δανείου 1 861 103 ευρώ υπέρ της επιχείρησης Frenzel Kyffhäuser Tiefkühlkost GmbH είναι συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά, βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 1 Οκτωβρίου 2003.

Για την Επιτροπή
Franz FISCHLER
Μέλος της Επιτροπής

([26]) ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9.
([27]) ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Δάνειο Ι — Σύνηθες σενάριο

Εξάμηνο	Τόκος	Απόσβεση	Εξυπηρέτηση κεφαλαίου	Μείωση επιτοκίου	Καθαρή εξυπηρέτηση κεφαλαίου	Εναπομένουσα οφειλή	Τρέχουσα αξία
1/1998	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 895,50
2/1998	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 736,60
1/1999	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 581,98
2/1999	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 431,53
1/2000	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 285,13
2/2000	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 142,68
1/2001	42 488,37	45 114,00	87 602,37	6 058,81	81 543,56	1 488 762,00	5 004,06
2/2001	41 238,71	45 114,00	86 352,71	5 880,61	80 472,10	1 443 648,00	4 725,98
1/2002	39 989,05	45 114,00	85 103,05	5 702,41	79 400,64	1 398 534,00	4 459,24
2/2002	38 739,39	45 114,00	83 853,39	5 524,21	78 329,18	1 353 420,00	4 203,46
1/2003	37 489,73	45 114,00	82 603,73	5 346,01	77 257,73	1 308 306,00	3 958,22
2/2003	36 240,08	45 114,00	81 354,08	5 167,81	76 186,27	1 263 192,00	3 723,15
1/2004	34 990,42	45 114,00	80 104,42	4 989,61	75 114,81	1 218 078,00	3 497,87
2/2004	33 740,76	45 114,00	78 854,76	4 811,41	74 043,35	1 172 964,00	3 282,03
1/2005	32 491,10	45 114,00	77 605,10	4 633,21	72 971,90	1 127 850,00	3 075,29
2/2005	31 241,45	45 114,00	76 355,45	4 455,01	71 900,44	1 082 736,00	2 877,31
1/2006	29 991,79	45 114,00	75 105,79	4 276,81	70 828,98	1 037 622,00	2 687,77
2/2006	28 742,13	45 114,00	73 856,13	4 098,61	69 757,52	992 508,00	2 506,35
1/2007	27 492,47	45 114,00	72 606,47	3 920,41	68 686,07	947 394,00	2 332,76
2/2007	26 242,81	45 114,00	71 356,81	3 742,21	67 614,61	902 280,00	2 166,71
1/2008	24 993,16	45 114,00	70 107,16	3 564,01	66 543,15	857 166,00	2 007,91
2/2008	23 743,50	45 114,00	68 857,50	3 385,81	65 471,69	812 052,00	1 856,10
1/2009	22 493,84	45 114,00	67 607,84	3 207,61	64 400,24	766 938,00	1 711,02
2/2009	21 244,18	45 114,00	66 358,18	3 029,41	63 328,78	721 824,00	1 572,41
1/2010	19 994,52	45 114,00	65 108,52	2 851,20	62 257,32	676 710,00	1 440,02
2/2010	18 744,87	45 114,00	63 858,87	2 673,00	61 185,86	631 596,00	1 313,63
1/2011	17 495,21	45 114,00	62 609,21	2 494,80	60 114,41	586 482,00	1 193,01
2/2011	16 245,55	45 114,00	61 359,55	2 316,60	59 042,95	541 368,00	1 077,94
1/2012	14 995,89	45 114,00	60 109,89	2 138,40	57 971,49	496 254,00	968,20
2/2012	13 746,24	45 114,00	58 860,24	1 960,20	56 900,03	451 140,00	863,60
1/2013	12 496,58	45 114,00	57 610,58	1 782,00	55 828,58	406 026,00	763,93
2/2013	11 246,92	45 114,00	56 360,92	1 603,80	54 757,12	360 912,00	669,00
1/2014	9 997,26	45 114,00	55 111,26	1 425,60	53 685,66	315 798,00	578,64
2/2014	8 747,60	45 114,00	53 861,60	1 247,40	52 614,20	270 684,00	492,66
1/2015	7 497,95	45 114,00	52 611,95	1 069,20	51 542,75	225 570,00	410,90
2/2015	6 248,29	45 114,00	51 362,29	891,00	50 471,29	180 456,00	333,19
1/2016	4 998,63	45 114,00	50 112,63	712,80	49 399,83	135 342,00	259,37
2/2016	3 748,97	45 114,00	48 862,97	534,60	48 328,37	90 228,00	189,28
1/2017	2 499,32	45 114,00	47 613,32	356,40	47 256,92	45 114,00	122,79
2/2017	1 249,66	45 114,00	46 363,66	178,20	46 185,46	0,00	59,74
						Σύνολο	99 456,96

Δάνειο Ι — Υπολογισμός με βάση το μέγιστο επιτόκιο

Εξάμηνο	Τόκος	Απόσβεση	Εξυπηρέτηση κεφαλαίου	Μείωση επιτοκίου	Καθαρή εξυπηρέτηση κεφαλαίου	Εναπομένουσα οφειλή	Τρέχουσα αξία
1/1998	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	12 998,95
2/1998	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	12 589,78
1/1999	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	12 193,49
2/1999	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	11 809,68
1/2000	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	11 437,94
2/2000	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	11 077,91
1/2001	49 850,97	45 114,00	94 964,97	13 421,42	81 543,56	1 488 762,00	10 729,21
2/2001	48 384,77	45 114,00	93 498,77	13 026,67	80 472,10	1 443 648,00	10 085,86
1/2002	46 918,56	45 114,00	92 032,56	12 631,92	79 400,64	1 398 534,00	9 472,37
2/2002	45 452,36	45 114,00	90 566,36	12 237,17	78 329,18	1 353 420,00	8 887,52
1/2003	43 986,15	45 114,00	89 100,15	11 842,43	77 257,73	1 308 306,00	8 330,10
2/2003	42 519,95	45 114,00	87 633,95	11 447,68	76 186,27	1 263 192,00	7 798,96
1/2004	41 053,74	45 114,00	86 167,74	11 052,93	75 114,81	1 218 078,00	7 293,01
2/2004	39 587,54	45 114,00	84 701,54	10 658,18	74 043,35	1 172 964,00	6 811,18
1/2005	38 121,33	45 114,00	83 235,33	10 263,44	72 971,90	1 127 850,00	6 352,46
2/2005	36 655,13	45 114,00	81 769,13	9 868,69	71 900,44	1 082 736,00	5 915,87
1/2006	35 188,92	45 114,00	80 302,92	9 473,94	70 828,98	1 037 622,00	5 500,47
2/2006	33 722,72	45 114,00	78 836,72	9 079,19	69 757,52	992 508,00	5 105,36
1/2007	32 256,51	45 114,00	77 370,51	8 684,45	68 686,07	947 394,00	4 729,67
2/2007	30 790,31	45 114,00	75 904,31	8 289,70	67 614,61	902 280,00	4 372,58
1/2008	29 324,10	45 114,00	74 438,10	7 894,95	66 543,15	857 166,00	4 033,28
2/2008	27 857,90	45 114,00	72 971,90	7 500,20	65 471,69	812 052,00	3 711,01
1/2009	26 391,69	45 114,00	71 505,69	7 105,46	64 400,24	766 938,00	3 405,03
2/2009	24 925,49	45 114,00	70 039,49	6 710,71	63 328,78	721 824,00	3 114,63
1/2010	23 459,28	45 114,00	68 573,28	6 315,96	62 257,32	676 710,00	2 839,15
2/2010	21 993,08	45 114,00	67 107,08	5 921,21	61 185,86	631 596,00	2 577,92
1/2011	20 526,87	45 114,00	65 640,87	5 526,47	60 114,41	586 482,00	2 330,32
2/2011	19 060,67	45 114,00	64 174,67	5 131,72	59 042,95	541 368,00	2 095,76
1/2012	17 594,46	45 114,00	62 708,46	4 736,97	57 971,49	496 254,00	1 873,65
2/2012	16 128,26	45 114,00	61 242,26	4 342,22	56 900,03	451 140,00	1 663,45
1/2013	14 662,05	45 114,00	59 776,05	3 947,48	55 828,58	406 026,00	1 464,63
2/2013	13 195,85	45 114,00	58 309,85	3 552,73	54 757,12	360 912,00	1 276,67
1/2014	11 729,64	45 114,00	56 843,64	3 157,98	53 685,66	315 798,00	1 099,10
2/2014	10 263,44	45 114,00	55 377,44	2 763,23	52 614,20	270 684,00	931,44
1/2015	8 797,23	45 114,00	53 911,23	2 368,49	51 542,75	225 570,00	773,25
2/2015	7 331,03	45 114,00	52 445,03	1 973,74	50 471,29	180 456,00	624,09
1/2016	5 864,82	45 114,00	50 978,82	1 578,99	49 399,83	135 342,00	483,56
2/2016	4 398,62	45 114,00	49 512,62	1 184,24	48 328,37	90 228,00	351,25
1/2017	2 932,41	45 114,00	48 046,41	789,50	47 256,92	45 114,00	226,80
2/2017	1 466,21	45 114,00	46 580,21	394,75	46 185,46	0,00	109,83
						Σύνολο	208 477,17

Δάνειο ΙΙ — Υπολογισμός με βάση το σύνηθες επιτόκιο

Εξάμηνο	Τόκος	Απόσβεση	Εξυπηρέτηση κεφαλαίου	Μείωση επιτοκίου	Καθαρή εξυπηρέτηση κεφαλαίου	Εναπομένουσα οφειλή	Τρέχουσα αξία
1/1998	10 622,09	0,00	10 622,09	1 514,70	9 107,39	383 469,00	1 473,88
2/1998	10 622,09	0,00	10 622,09	1 514,70	9 107,39	383 469,00	1 434,15
1/1999	10 622,09	0,00	10 622,09	1 514,70	9 107,39	383 469,00	1 395,50
2/1999	10 622,09	0,00	10 622,09	1 514,70	9 107,39	383 469,00	1 357,88
1/2000	10 622,09	31 955,75	42 577,84	1 514,70	41 063,14	351 513,25	1 321,28
2/2000	9 736,92	31 955,75	41 692,67	1 388,48	40 304,19	319 557,50	1 178,53
1/2001	8 851,74	31 955,75	40 807,49	1 262,25	39 545,24	287 601,75	1 042,51
2/2001	7 966,57	31 955,75	39 922,32	1 136,03	38 786,29	255 646,00	912,97
1/2002	7 081,39	31 955,75	39 037,14	1 009,80	38 027,34	223 690,25	789,66
2/2002	6 196,22	31 955,75	38 151,97	883,58	37 268,39	191 734,50	672,33
1/2003	5 311,05	31 955,75	37 266,80	757,35	36 509,44	159 778,75	560,75
2/2003	4 425,87	31 955,75	36 381,62	631,13	35 750,50	127 823,00	454,69
1/2004	3 540,70	31 955,75	35 496,45	504,90	34 991,55	95 867,25	353,95
2/2004	2 655,52	31 955,75	34 611,27	378,68	34 232,60	63 911,50	258,31
1/2005	1 770,35	31 955,75	33 726,10	252,45	33 473,65	31 955,75	167,56
2/2005	885,17	31 955,75	32 840,92	126,23	32 714,70	0,00	81,52
						Σύνολο	13 455,48

Δάνειο ΙΙ — Υπολογισμός με βάση το μέγιστο επιτόκιο

Εξάμηνο	Τόκος	Απόσβεση	Εξυπηρέτηση κεφαλαίου	Μείωση επιτοκίου	Καθαρή εξυπηρέτηση κεφαλαίου	Εναπομένουσα οφειλή	Τρέχουσα αξία
1/1998	12 462,74	0,00	12 462,74	3 355,35	9 107,39	383 469,00	3 249,74
2/1998	12 462,74	0,00	12 462,74	3 355,35	9 107,39	383 469,00	3 147,45
1/1999	12 462,74	0,00	12 462,74	3 355,35	9 107,39	383 469,00	3 048,37
2/1999	12 462,74	0,00	12 462,74	3 355,35	9 107,39	383 469,00	2 952,42
1/2000	12 462,74	31 955,75	44 418,49	3 355,35	41 063,14	351 513,25	2 859,49
2/2000	11 424,18	31 955,75	43 379,93	3 075,74	40 304,19	319 557,50	2 538,69
1/2001	10 385,62	31 955,75	42 341,37	2 796,13	39 545,24	287 601,75	2 235,25
2/2001	9 347,06	31 955,75	41 302,81	2 516,52	38 786,29	255 646,00	1 948,40
1/2002	8 308,50	31 955,75	40 264,25	2 236,90	38 027,34	223 690,25	1 677,40
2/2002	7 269,93	31 955,75	39 225,68	1 957,29	37 268,39	191 734,50	1 421,53
1/2003	6 231,37	31 955,75	38 187,12	1 677,68	36 509,44	159 778,75	1 180,10
2/2003	5 192,81	31 955,75	37 148,56	1 398,06	35 750,50	127 823,00	952,46
1/2004	4 154,25	31 955,75	36 110,00	1 118,45	34 991,55	95 867,25	737,98
2/2004	3 115,69	31 955,75	35 071,44	838,84	34 232,60	63 911,50	536,07
1/2005	2 077,12	31 955,75	34 032,87	559,23	33 473,65	31 955,75	346,13
2/2005	1 038,56	31 955,75	32 994,31	279,61	32 714,70	0,00	167,62
						Σύνολο	28 999,08